

Van place to buy naar place to meet:

What about place to live?

Inleiding

Ingeklemd tussen winkelstraten, Groene Balkon, Valkhofpark en uitgaanscentrum ligt onze buurt, ook wel de 'Bovenstad' genoemd, het hoger gelegen deel van de Benedenstad en onderdeel van de Romeinse Limes. In de jaren 1960 en 1970 door bewoners verdedigd tegen de plannen van projectontwikkelaars om hier een Manhattan aan de Waal te maken. Het werd een woonwijk volgens het oude stratenplan, die veel internationale belangstelling trok, werd bekroond met een architectuurprijs en nog steeds een geliefd stukje Nijmegen is met een vleugje zuidelijke zwier.

De meeste bewoners leven al decennia lang te midden van het gedruis van de binnenstad. Wij houden daarvan; anders zouden we hier niet wonen. We zijn dol op onze buurt. Er is een sterke sociale cohesie, we geven de straten een vrolijke en opgeruimde aanblik, zorgen voor groen in de wijk, blijven rustig onder het Vierdaagse festijn, wijzen dagjesmensen en horecabezoekers de weg en duwen de rolstoelen mee de hellingen op. Tevreden bewoners zou je zeggen. Toch is juist daarin een kentering gekomen.

Toenemende overlast

Het gaat gestaag voort, de toename van de overlast en het is een steeds vaker terugkerend onderwerp. Reden om te inventariseren waar we als buurt, grenzend aan de binnenstad, hinder van ondervinden. Afgelopen jaar hebben we de klachten in onze buurt verzameld. Samengevat komt dat neer op:

- geluid van evenementen dat harder wordt , vroeger begint en later stopt;
- toename van niet-functioneel geluid, bij opbouw en afbreken van podia en tenten;
- dreunende, alles overheersende en indringende basgeluiden, waartegen het sluiten van de ramen niet helpt;

- geluid van cafés die ook laat in de avond en 's nachts ramen en deuren open laten;
- cafébezoekers die buiten staan te roken en tot na middernacht luidruchtig converseren;
- indringende bakluchten;
- vandalisme;
- wangedrag van feest- en cafégangsters (ja, neuken, poepen en plassen in tuin en portiek en natuurlijk op de Lieve Vrouwentrappen);
- midden in de nacht knalharde radio's op het Groene Balkon;
- midden in de nacht schreeuwende en lallende cafégangsters;
- in de ochtend afgewisseld door het kabaal van toeleveranciers en van de afvoer van troep, vooral glas;
- rolkoffertjes om half 6 in de ochtend;
- afgesloten straten voor weer een evenementje; bovendien nogal eens zonder aankondiging;
- door terrassen geblokkeerde stoepen;
- onbekenden die 's nachts aan de deur rammelen en agressieve taal uitslaan.

Per geval niet echt erg, maar alles bij elkaar wel.

Hoe komt dat?

We signaleren een trend die zich doorzet. Het aantal winkelpanden waarvoor een horecaverunning wordt afgegeven neemt toe, het aantal terrassen neemt toe, het aantal evenementen neemt toe en het seizoen begint eerder en houdt later op.

Van alle kanten - Waalkade, Valkhofkwartier, winkelstraten, uitgaanstraten - komen er steeds meer stromen mensen, dag en nacht, door onze wijk: bezoekers van horeca, bezoekers van evenementen en toeristen. De bruisende stad vreet zich in in onze woonwijk.

Wat doen we er aan?

Wij doen zelf 's nachts de ramen dicht, niet omdat we dat willen, maar om te kunnen slapen; we ruimen de troep op en kopen wéér nieuwe bloempotten, spuiten braaksels en menselijke uitwerpselen van stoep en straat. Tijdens de zomerfeesten gaan veel mensen een dagje - of langer - weg om even geen gedreun te horen. Maar de grens is nu wel bereikt. Het zijn geen incidenten meer, het is een trend.

Ook uit onze buurt zien we nu bewoners wegtrekken vanwege de overlast. Op lawaaige plekken worden woningen voor korte duur doorverhuurd. Dat zet de sociale cohesie onder druk en als we niets doen, zien we hier de eerste voorbodes van verloedering. Deze trend houdt direct verband met de veranderende functie van de binnenstad. Daarin zijn wij, als Nijmegen, niet anders dan vele andere steden. Maar we kunnen wel anders zijn in de oplossing van het probleem.

Van ‘place to buy’ naar ‘place to meet’ : maar niet van woonwijk naar pretpark

De gemeente kiest in haar economische visie voor de ontwikkeling van drie kansrijke sectoren.¹ Eén daarvan is de vrijetijdseconomie, inclusief toerisme en binnenstad. Ook belooft de gemeente te bouwen aan een aantrekkelijke stad. Onderdeel dáárvan is het streven naar een levendige en leefbare binnenstad en de ontwikkeling van het Valkhofkwartier.² We vallen als buurt dus in de prijzen; we zitten er in meerdere opzichten midden in en zijn direct betrokkenen.

De gemeente Nijmegen wil een moderne overheid zijn. We lezen in het coalitieakkoord van mei 2018: *Het gesprek met inwoners, bedrijven en instellingen is leidend en we willen een overheid zijn die inwoners en organisaties de ruimte biedt de eigen leefomgeving vorm te geven.*³ Die uitnodiging nemen wij graag aan. We willen in een vroeg stadium betrokken worden in de ontwikkelingen van plannen die betrekking hebben op de veranderende functie van de binnenstad.

Wat willen we?

1. Leefbaarheid als toetsingscriterium

Wij willen niet dat de overlast die onze buurt in toenemende mate ondervindt wordt gereduceerd tot *collateral damage* van het economisch beleid. Naast aandacht voor de economische en de vrijetijdsfuncties van de binnenstad willen we ook serieuze aandacht voor de woonfunctie - 24/7 - van de binnenstad. We hebben als stad bewust gekozen tégen een onbewoonde en daarmee verloederende en onveilige binnenstad ; we hebben gekozen vóór een bewoonde binnenstad, voor woningen in de winkelstraten en voor woonwijken dicht tegen het winkel- en uitgaanscentrum. Consequentie daarvan is dat die woonfunctie wordt beschermd. Dat zien we graag verankerd in het opnemen van leefbaarheid voor bewoners als een vast toetsingscriterium in elke beleidsbeslissing en elk uitvoeringsplan.

Daarnaast willen we gesprekspartner zijn als het gaat over de vraag wat we in Nijmegen verstaan onder ‘leefbaarheid’.

2. Evenementen: van reageren op incidenten naar een beleid met draagvlak

Momenteel kunnen wij als burgers reageren op incidenten. Dat is een intensieve en vaak ergerniswekkende bezigheid. Er moet eerst sprake zijn van overlast voordat we gehoord worden. Dan is het kwaad al geschied.

---

¹ Nijmegen: samen vooruit. Duurzaam, sociaal, veerkrachtig, aantrekkelijk. Coalitieakkoord 2018-2022. Pag. 16.

² Idem, pag. 19.

³ Idem, pag. 26.

Er zijn weliswaar regels waaraan evenementen moeten voldoen, goed bedoelde pogingen om de uitwassen van de voortdurende festival- en evenementenrage te beteugelen. Maar dat is reactief beleid. De trend van meer, groter, langer, harder, wordt daardoor niet gekeerd.

Wij pleiten daarom voor een evenementenbeleid dat past bij de schaal van de stad en haar bewoners, dat is gebaseerd op een visie op de toekomst van de binnenstad.

- Hoe ontwikkelt de Nijmeegse bevolking zich de komende 15 à 20 jaar?
- Hoe combineren we in het centrum de behoeftes van een steeds ouder wordende bevolking met de behoeftes van grote aantallen jongeren die we als studentenstad nu eenmaal hebben? Geven we de binnenstad na 21.00 uur vrij aan de jongerenculturen of blijft het ook aangenaam vertoeven voor veertig plus?
- Hoe brengen we balans in de belangen van bewoners, winkeliers, horeca en bezoekers?
- Welke evenementen passen in het centrum en welke komen elders beter tot hun recht? Waarom zouden bijvoorbeeld volwassen mannen in het weekend onder aanmoediging van roeptoeters op de markt moeten voetballen? Daar hebben wij toch sportvelden voor?

3. Cafés, hotels, B&B's en terrassen: niet ten koste van de leefbaarheid

Cafés, hotels, terrassen maken de stad gezellig. Dat vinden wij ook. Maar het belang van de woonwijken moet geborgd blijven. Daarom stellen wij voor dat:

- de gemeente geen horecaverunningen afgeeft in de woonstraten;
- de gemeente geen terrasvergunningen afgeeft in de woonstraten en achtertuinen;
- de gemeente ervoor zorgt dat er geen terrassen in de looproutes op de trottoirs staan en de trottoirs toegankelijk zijn voor rolstoelers, kinderwagens, rollators en dergelijke;
- dat de gemeente er actief op toeziet dat horecagelegenheden ramen en deuren gesloten houden om geluidsoverlast te voorkomen;
- de gemeente wildgroei van B&B's en verkamering tegen gaat.

4. Preventie door effectief toezicht en handhaving

We pleiten voor actieve handhaving van regels, dus niet alleen op basis van melding van klachten.

- Met name in de avond en nacht zien we graag toezichthouders en handhavers die door effectief optreden wangedrag van horecabezoekers ontmoedigen.

Hierbij kunnen we leren van andere steden. Zo bleek in Utrecht het beboeten van wildplassers bijvoorbeeld heel effectief.

- Het lijkt ons niet meer dan billijk dat het aantal toezichthouders en handhavers wordt aangepast, evenredig aan het toegenomen aantal horecagelegenheden en het toegenomen aantal bezoekers aan de binnenstad.
- Tot slot hebben we veel onvrede geconstateerd over het digitaal melden van klachten. We pleiten daarom voor een bemenste klachtenlijn.

5. **Geen verruiming winkeltijden**

We zien het voorstel voor verruiming van de winkeltijden met zorg tegemoet. Verruiming maakt baan voor weer een nieuwe trend, die de druk op de leefbaarheid vergroot.

20 februari 2019

Buurtcomité Bovenstad Nijmegen

(Gebied tussen Grotestraat, Groene Balkon, Valkhofpark, Burchtstraat)